

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

יז.

עין משפט
נר מצוה

קעח א מיי פ"א מהל'
מ"ט הלכה ג סמוג
עשין יז טו"ש ע"ד סימן
רמו סקנין יז:
א ב ג מנין פ"א מהל'
א ב מנין הלכה ה
סמוג עשין סו טו"ש ע"ח
סימן שפט סקנין א וסעף
ו וסימן ע"ג סקנין א:
ב ד מיי ע"ג הלכה ג
סמוג ע"ג טו"ש ע"ח
סימן ע"ג סקנין ג:
ג ה מיי ע"ג הלכה ד
טו"ש ע"ג סקנין ה:
ד ו מיי ע"ג הלכה ו
טו"ש ע"ג סקנין ו:

ש"ש ויששה אר"ה. לו בגימטריא הכי הוי: **והר"א** פני
אחאב עשו בן. שעשו לו הספד גדול כדאמרין
במגילה (דף ג. וס.) כמספד הדרימון בן טבירמון כדמתרגמינן
במספד אחאב בן עמרי דקטיל וס' עמרי דקטיל
היה שהיו שם עם רב וכולן ספדו
עליו ואת"ל דכתיב (מלכים א' כז)
ויעבור הרנינה במחנה ואמרין
(סנהדרין דף טז.) באבדו רשעים
רינה באבדו אחאב בן עמרי רינה
היינו ללדיקים שבדור אבל עבדיו
ואהביהו היו מספדין אותו:

א"א שהניחו ס"ת ע"ז מפתחו.
ואע"ג דכ"ז מנחם דמ"ק

(כ"ה) גבי רב הונא משמע דלסור
לעשות כן משום דלסור ליכא ע"ג
מטה סס"ת מונחת עליה ובהקומץ
רבה (מנחות דף ל"ג:) איכא פלוגתא
דאמוראי ליכא למיפוך מדר' נחמיה
דהכא דשאני חוקיה דהוה גדול
צמורה וצמחים טושים ציור:
והאמר מר גורא צמוד תורה
שמביא ידיו מעשה.

פ"י צקונטרס אלמא מעשה עדיף
וקשה לר"ת דלדרכה מהכא דייק
ספ"ק דקדושין (דף מ: וס.) למוד
גדול ממעשה גבי זקנים שהיו מסובין
בעליית בית נחמיה צמוד ונשאלה
שאליה זו עניניהם גדול ונמנו כולם ואמרו למוד
מעשה גדול ומעשה לדי ואומר ר"ת
גדול שמביא לדי מעשה ואומר ר"ת
ד"פ והאמר מר שלמוד מביא לדי
מעשה ויזון שזנו אומרים קיים הרי
אנו אומרים שלמד דאי לא שלמד
היאך קיים שללמוד מביא לדי
מעשה ולא מסיק ארעמיא השתא
לחלק ציה למד ללימד ומשני הא
לאגמורי [דלמוד] ודאי לא אמרינן
דהא ודאי עדיף שמביא את הרבים
לידי מעשה כשמלמדם וצאלתום דרז
אחאי גאון^ו ל"ג קיים אמרינן לימד
לא אמרינן אלא גרס ומנחם תפילין
והדר אמר לן ומו לא ופריך גמרא
והיאך הוה מנחם תפילין מחלה קודם
שהיה אומר להם השמענתא והלא
למוד גדול ממעשה ומשני הא למגמר
הא לאגמורי דליגמר נפשיה למוד
גדול שמביא לדי מעשה אבל לאגמורי
לאמרים לא עדיף ולפיכך היה מנחם
תפילין מחלה^ו:

הדרן עלך ארבעה אבות

ביצד הרגל מועדת. אמתימין
דפ"ק (דף טו:) קאי ותימה
אי אדפתח ליתני כילד השן צרישא
ואי אדסליק הא מתינא ושור המזיק צרשות הגיזק והאדם צסוק ואומר ר"י ודאי אדפתח ציה קאי וכן ורגל כמד חשיבי משום דשוין
בהלכותיהן וממד קרס נפקי ומשום דמנא רגל צמר שן נקט כהא רגל צרישא דסליק מיניה:

הבהמה מועדת. אית דגרס והבהמה צו"י וה"פ כילד העדהה דרגל לשצר דרך הלוכה פי' דרך הלוכה היא העדהה וכן צסיפא
גבי שן אבל קשה לר"י מה חידש כאן שלא שנהא צפרק קמא ונראה לר"י ל"ג צו"י וה"פ כילד הרגל מועדת לשצר
דרך הלוכה שאמר צפרק קמא (דף טו:) הבהמה מועדת כו' ו"מ דייק בגמרא שפיר היינו רגל צו"י בהמה לדרגל מועדת והבהמה
מועדת הכל אחד: **היתרה** מבעתה. אגב דשוה לנרויות נקט לה הכא: **דרסה** ע"ז הבר"י. אורי' דאיטריין לאשמועינן
דסד"א דמשונה הוא כיון דרסה כ"כ צחוק שנימו השצר על כלי אחר וצברו ומסתמא להזיק נתכוונה:

והדר אמר שבעה. ימים: זה חוקיה מלך יהודה. לישנא דש"ס הוא
ולא לאשמועינן דזהו חוקיה דהאי קרס צחוקיה כתיב אלא אגב
אורחיה דמפרש מאי כבוד עשו לו צמיתו נקיש ואמר הכי: **חלולי**
כסף. כמו וחללה נעלו (דברים ה)
כתיב: **והאידנא מפיקין**. ספר
תורה קמי גברא רבה: **אנוחי**. על
מטתו לא מנחין: **כי הוה עייל**
לצית הכסא. כלומר זימנא חדא כי
הוה עייל לצית הכסא אמר לן הכי
קיים אמרינן לימד לא אמרינן ולימד
אמרו לחוקיה והאידנא לא משום
כבודו לחוקיה ללימד עדיף מקיים:
מציא לדי מעשה. אלמא מעשה
עדיף: **למיגמר**. לעלמו מעשה עדיף
אבל לאגמורי לאחריני עדיף ממעשה
הלכך לימד לא אמרינן: **זורעי**.
היינו דקעה וחסד דמפרש לקמיה:
לנחלא שני שטטים. דהכי משמע
רגליים ישולחו צנחלת השור והחמור
יוסף ויששכר: **גנוס גרם**. ע"ז שור.
עמיר צניכסין: **יוסף** איקרי שור
צבור שורו הדל לו (דברים ל):

הדרן עלך ארבעה אבות

ביצד הרגל מועדת. כלומר
צמה הרגל מועדת: **לשצר**
צדך הלוכה. כלומר צכך היא
מועדת שמצבת דרך הלוכה:
הבהמה מועדת כו'. קפריין בגמ' [ע"ג]
היינו רגל היינו צמהה הא מנא ליה
לשצר דרך הלוכה: **היהה מצעט**.
שינוי הוא זה ותולדה דקין (ה) הלכך
חזי נוק ומו לא: **או שהיו לרורים**
מנחין כו'. אע"ג דלאו שינוי הוא
אלא אורחיה הוא אפ"ה ח"נ ומו לא
דהלכתא גמירי להו וצרשות הגיזק
קאמר דכרס"ר פטור כדאוקימנא
צריש פ"ק (דף ג:) לנרויות מולדה
דרגל לפוטרו צר"ה: **ונפל על כלי**.
אחר: **ראשון**. נקי רגל הן ומשלמת
כולה ואחרון ע"י לנרויות נשצר
הלכך חזי נוק: **דליל קשור** צרגל.
כל דבר הנקשר צרגל התרגול
קרי דליל. ואית דגרסי דלי:
מהדס. מרקד: **משלם חזי נוק**.
דליל היינו לנרויות כדמפרש בגמ'
[ע"ג]: **דלדייה** דלוי. הדיוס נמי כגון
שהמזו והלנרויות שצרו את הכלים:
גמ'

הדרן עלך ארבעה אבות

ביצד הרגל מועדת. כלומר
צמה הרגל מועדת: **לשצר**
צדך הלוכה. כלומר צכך היא
מועדת שמצבת דרך הלוכה:
הבהמה מועדת כו'. קפריין בגמ' [ע"ג]
היינו רגל היינו צמהה הא מנא ליה
לשצר דרך הלוכה: **היהה מצעט**.
שינוי הוא זה ותולדה דקין (ה) הלכך
חזי נוק ומו לא: **או שהיו לרורים**
מנחין כו'. אע"ג דלאו שינוי הוא
אלא אורחיה הוא אפ"ה ח"נ ומו לא
דהלכתא גמירי להו וצרשות הגיזק
קאמר דכרס"ר פטור כדאוקימנא
צריש פ"ק (דף ג:) לנרויות מולדה
דרגל לפוטרו צר"ה: **ונפל על כלי**.
אחר: **ראשון**. נקי רגל הן ומשלמת
כולה ואחרון ע"י לנרויות נשצר
הלכך חזי נוק: **דליל קשור** צרגל.
כל דבר הנקשר צרגל התרגול
קרי דליל. ואית דגרסי דלי:
מהדס. מרקד: **משלם חזי נוק**.
דליל היינו לנרויות כדמפרש בגמ'
[ע"ג]: **דלדייה** דלוי. הדיוס נמי כגון
שהמזו והלנרויות שצרו את הכלים:
גמ'

הנהרות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הנה וכו'
דקין היא הלכך:

מוסף רש"י

שהלימוד מביא לדי
מעשה. נמלא שניה
פירו (קדושין פ).
הדרן עלך ארבעה
אבות

הנהרות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הנה וכו'
דקין היא הלכך:

מוסף רש"י

שהלימוד מביא לדי
מעשה. נמלא שניה
פירו (קדושין פ).
הדרן עלך ארבעה
אבות

(א) וכי הוה נפיק כ"ה
גימט השאלות פ"י לן
לן, (ג) מגילה ס. קדושין
מ: ספרי פ"א ע"ב, א ע"ז
ה: ע"ג, ד) ונקמן פ"ב ע"ז
ה: א, (ה) ונקמן ע"א, ו) נ"פ
לן לן סימן א, ו) ע"ז
מוספות קדושין מ: ד"ה
לימוד.

תורה אור השלם

1. אשריכם זורעי על כל
מים משלחי רגל השור
והחמור: ישעיהו לב כ
2. זורעי לכם לצדקה
קצרו לפי חסד נירו לכם
ניר ונתן לדרוש את ה'
עד יבוא ויהי צדק
לכם: הושע י"ב
3. הוי כל צמא לכו
למים ואשר אין לו כסף
לכו שברו ונאבלו ולכו
שברו בלוא כסף ובלוא
מחיר וזו החלום:
ישעיהו נה א
4. בן פרת יוסף בן פרת
עלי עין בנות צדקה עלי
שור: בראשית מט כב
5. יששכר חמר גרם
רביץ בן המשפחה:
בראשית מט יד
6. כבוד שורו קדר לו
וקרני ראם קרניו בדם
עמים יגח יתרו אפסי
ארץ ודם רבבות אפסי
ודם אלפי מנשה:
דברים לז י
7. ומבני יששכר יודעי
ביקה לעתים לדעת מה
יעשה יששכר ראשיהם
מאתם וכל אחיהם על
פיהם:
דברי הימים א יב לג

הנהרות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הנה וכו'
דקין היא הלכך:

מוסף רש"י

שהלימוד מביא לדי
מעשה. נמלא שניה
פירו (קדושין פ).
הדרן עלך ארבעה
אבות

הנהרות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הנה וכו'
דקין היא הלכך:

מוסף רש"י

שהלימוד מביא לדי
מעשה. נמלא שניה
פירו (קדושין פ).
הדרן עלך ארבעה
אבות

הנהרות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הנה וכו'
דקין היא הלכך:

מוסף רש"י

שהלימוד מביא לדי
מעשה. נמלא שניה
פירו (קדושין פ).
הדרן עלך ארבעה
אבות